

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 823

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 18 octombrie 2017

SUMAR

Nr.

Pagina

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI
DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Decizia nr. 22 din 14 septembrie 2017 (Completul pentru
dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală) 2–16

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 22

din 14 septembrie 2017

Dosar nr. 1.538/1/2017

Mirela Sorina Popescu — președintele Secției penale a
Înaltei Curți de Casație și Justiție —
președintele completului
Ioana Alina Ilie — judecător la Secția penală
Luciana Mera — judecător la Secția penală
Simona Elena Cîrnaru — judecător la Secția penală
Florentina Dragomir — judecător la Secția penală
Daniel Grădinaru — judecător la Secția penală
Simona Cristina Neniță — judecător la Secția penală
Angela Dragne — judecător la Secția penală
Francisca Maria Vasile — judecător la Secția penală

S-a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov — Secția penală în Dosarul nr. 7.778/62/2013, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarelor chestiuni de drept:

„a) *Dacă angajații unei persoane juridice de drept privat — societate cu activitate financiar bancară cu capital de stat au calitatea de funcționari publici potrivit art. 147 alin. 1 din Codul penal de la 1969.*

b) *Dacă persoana juridică de drept privat — societate cu activitate financiar bancară cu capital de stat este o unitate la care se referă art. 145 din Codul penal de la 1969.*”

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și art. 27⁴ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Sedința a fost prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Mirela Sorina Popescu.

La ședința de judecată a participat doamna Ioana Niculae, magistrat-asistent în cadrul Secției penale, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna procuror Marinela Mincă, din cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, învederând obiectul Dosarului nr. 1.538/1/2017 aflat pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, precum și faptul că au comunicat puncte de vedere asupra problemei de drept în discuție Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Pitești și Curtea de Apel Timișoara, care, după caz, au făcut referire și la punctele de vedere ale unora dintre instanțele arondate (tribunalele București, Ialomița, Teleorman, Brașov, Covasna, Caraș-Severin, Timiș, Gorj, Dolj și Olt și judecătoriile Toplița, Luduș, Odorheiu Secuiesc, Rupea, Sfântu Gheorghe, Novaci, Balș, Vaslui și Judecătoria Sectorului 2 București), fiind conturate două opinii, astfel cum sunt menționate în raportul depus la dosar. Pe de altă parte, răspunsurile curților de apel Bacău, Constanța, Craiova, Oradea, Suceava, Târgu Mureș, ale tribunalelor Arad și Mehedinți cuprind doar mențiunea neidentificării, în jurisprudența acestora ori, după caz, a instanțelor din circumscripție, a unor hotărâri relevante pentru problema de drept ce face obiectul sesizării, iar curțile de apel Iași și Alba Iulia au transmis hotărâri pronunțate în materie de Judecătoria Pașcani și, respectiv, de Tribunalul Sibiu.

De asemenea a precizat că, în conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală, raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, a fost solicitată opinia scrisă a specialiștilor din cadrul universităților din București, Cluj-Napoca, Craiova, Iași, Sibiu și Timișoara, Universității Nicolae Titulescu București, precum și din cadrul Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române, cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării, la dosar fiind transmis un singur punct de vedere de către Facultatea de drept din cadrul Universității din Craiova.

Totodată, au fost depuse puncte de vedere de către Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția judiciară, acesta din urmă, prin Adresa nr. 1.435/C/1.452/III-5/2017 din 23 iunie 2017, aducând la cunoștință că în cadrul Ministerului Public nu există în lucru nicio sesizare având ca obiect promovarea unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept cu care a fost sesizată instanța.

În continuare, a arătat că a fost depus la dosar raportul întocmit de judecătorul-raportor care a fost înaintat, la data de 21 iulie 2017, Parchetului și părților (inculpatel T.F. și R.A.N. și partea civilă C.B. S.A.), potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală. La dosar au fost depuse concluzii scrise de către inculpata T.F., prin avocat ales, și partea civilă C.B. S.A.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, doamna judecător Mirela Sorina Popescu, constatând că nu sunt alte cereri sau excepții de formulat, a solicitat doamnei procuror Marinela Mincă să susțină punctul de vedere al Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema suspusă dezbaterii în Dosarul nr. 1.538/1/2017.

Reprezentantul Ministerului Public, susținând punctul de vedere exprimat în scris, a apreciat îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute cumulativ de art. 475 din Codul de procedură penală, arătând că problema de drept supusă dezlegării urmează să aibă înăuntru concretă asupra soluției ce va fi dată în cauză dacă s-ar aprecia că legea favorabilă este vechea reglementare, având efect asupra răspunderii penale și încadrării juridice, astfel încât demersul instanței de apel nu este unul ipotetic.

A arătat că este adevărat că problema de drept supusă dezlegării vizează doar faptele comise anterior intrării în vigoare a noilor dispoziții penale și pentru care instanța apreciază că vechea reglementare este mai favorabilă, având în vedere că sub imperiul noului Cod penal, prin art. 175, s-a definit expres noțiunea de funcționar public, fiind evident că o persoană care își îndeplinește atribuțiile de serviciu în cadrul unei societăți bancare cu capital integral sau majoritar de stat este indubitabil funcționar public în sensul legii penale, dar problema de drept ce face obiectul sesizării este de actualitate și impune o dezlegare de principiu, îndeplinind și condiția de relevanță raportat la soluționarea pe fond a cauzei.

Ca atare, pornind de la definiția dată funcționarului în art. 147 din Codul penal de la 1969, reprezentantul Ministerului Public a apreciat că, în ipoteza expusă, funcționarul care își exercită atribuțiile de serviciu în cadrul unei societăți cu activitate financiar-bancară cu capital integral sau majoritar de stat este o persoană ce își îndeplinește atribuțiile în cadrul unei persoane juridice de interes public, ce prestează un serviciu public, dat fiind că aceasta întrunește condiția referitoare la autorizarea dată de o autoritate publică centrală în scopul satisfacerii unui

interes legitim public, verificarea acestei cerințe realizându-se prin raportare la definiția dată de art. 2 alin. (1) lit. m) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004. Astfel, a învederat că C.B. S.A., ce este o persoană juridică de drept privat, societate bancară cu capital integral de stat, îndeplinește condiția de a desfășura o activitate de interes public, ca urmare a unei autorizări și sub controlul unei autorități publice centrale, respectiv a Băncii Naționale a României, aceasta din urmă având o competență exclusivă în domeniu, independent de structura ori proveniența publică sau privată a capitalului social al unei astfel de persoane juridice, a cărei funcționare nu poate avea loc decât în baza și în limita autorizării menționate. Împrejurarea că autorizarea este dată de Banca Națională a României în calitate de autoritate publică centrală rezultă din interpretarea coroborată a dispozițiilor art. 116 alin. (2) și art. 117 alin. (3) din Constituția României, republicată.

Față de aspectele expuse, a apreciat că angajatul în discuție are calitatea de funcționar public potrivit art. 147 alin. 1 din Codul penal de la 1969, iar persoana juridică de drept privat în cadrul căreia își desfășoară atribuțiile de serviciu, societate cu activitate financiar bancară cu capital integral sau majoritar de stat, este o unitate la care se referă art. 145 din Codul penal de la 1969.

La interpelarea președintelui Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în legătură cu soluția propusă de judecătorul-raportor în sensul inadmisibilității sesizării, în condițiile în care, prin Decizia nr. 18/2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, au fost stabilite criteriile de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 145 și art. 147 din Codul penal de la 1969, procurorul de ședință a precizat că susține punctul de vedere expus în scris de procurorul general, deși, personal, împărtășește opinia menționată anterior. Astfel, a opinat că, în măsura în care s-a statuat deja cu privire la acest aspect, stabilindu-se că, în noua reglementare, angajatul unei societăți bancare cu capital privat este funcționar public în sensul legii penale, cu atât mai mult această concluzie trebuie reținută și în privința funcționarului angajat la o societate cu activitate bancară cu capital integral sau majoritar de stat, mai ales în condițiile în care, în considerentele Deciziei nr. 18/2017, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a stabilit suficiente criterii pentru instanța de trimitere pentru a identifica singură răspunsul cu privire la problema de drept supusă dezlegării.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, reținându-se dosarul în pronunțare.

ÎN ALTA CURTE,

asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Prin Încheierea de ședință din 2 mai 2017 pronunțată în Dosarul nr. 7.778/62/2013, ce are ca obiect apelurile declarate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția Națională Anticorupție — Serviciul Teritorial Brașov, de inculpatele T.A. și R.A.N. și partea civilă C.B. S.A. împotriva Sentinței penale nr. 142/S din 2 iunie 2015 a Tribunalului Brașov — Secția penală, Curtea de Apel Brașov — Secția penală a sesizat, în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție pentru a pronunța o hotărâre prealabilă în vederea dezlegării următoarelor chestiuni de drept:

a) Dacă angajații unei persoane juridice de drept privat — societate cu activitate financiar bancară cu capital de stat au calitatea de funcționari publici potrivit art. 147 alin. 1 din Codul penal de la 1969.

b) Dacă persoana juridică de drept privat — societate cu activitate financiar bancară cu capital de stat este o unitate la care se referă art. 145 din Codul penal de la 1969.

II. Expunerea succintă a cauzei

Prin Rechizitoriul nr. 61/P/2010 din 14 noiembrie 2013 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție —

Direcția Națională Anticorupție — Serviciul Teritorial Brașov s-a dispus, printre altele, trimiterea în judecată a inculpatelor T.A. și R.A.N. pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 248 din Codul penal de la 1969 raportat la art. 248¹ din Codul penal de la 1969, combinat cu art. 132 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. 2 din Codul penal de la 1969 (câte 12 acte materiale), în sarcina primei acuzate reținându-se și infracțiunea prevăzută de art. 254 alin. 1 din Codul penal de la 1969 raportat la art. 6 și art. 8 din Legea nr. 78/2000.

Circumscripția infracțiunilor de abuz în serviciu în formă calificată, s-a arătat, în esență, în fapt, prin actul de sesizare a instanței, că, în calitate de director al C.B. S.A. — Sucursala Brașov, respectiv de director operațiuni (până la data de 5 ianuarie 2009) și șef serviciu credite în cadrul aceleiași bănci, inculpatele T.F. și R.A.N., în perioada aprilie 2008—februarie 2009, cu știință, și-au îndeplinit în mod defectuos atribuțiile de serviciu, aprobând și acordând, cu încălcarea normelor bancare, un număr de 12 credite societăților comerciale D.T. S.R.L. București, N.E. S.R.L. Constanța/G.A. S.R.L., E.E. S.R.L. București, H.S. S.R.L. Brașov, T.C.S. S.R.L. Brașov, M.B.M. S.R.L. Brașov, C.I. S.R.L. Brașov, G.C. S.R.L. Brașov, MB&C.R. S.R.L. Brașov, E. 74 S.R.L. Brașov, P. S.R.L. Brașov și G.P. S.R.L. Brașov, fapte prin care s-a cauzat o pagubă totală patrimoniului C.B. S.A. în sumă de 7.020.000 lei și s-a obținut de către S.C. O.A. S.R.L. Brașov și, implicit, de S.C. C.J. S.R.L. un avantaj patrimonial echivalent cu valoarea creditelor.

Prin Sentința penală nr. 142/S din 2 iunie 2015 pronunțată de Tribunalul Brașov — Secția penală în Dosarul nr. 7.778/62/2013, printre altele, inculpata T.F. a fost condamnată la 7 ani închisoare și 4 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 alin. 1 lit. a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal de la 1969, cu titlu de pedeapsă complementară, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 248 din Codul penal de la 1969 raportat la art. 248¹ din Codul penal de la 1969, combinat cu art. 132 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. 2 din Codul penal de la 1969 (12 acte materiale) și art. 5 din Codul penal, în timp ce inculpata R.A.N. a fost condamnată la 4 ani și 6 luni închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a) și b) din Codul penal, cu titlu de pedeapsă complementară, pentru infracțiunea prevăzută de art. 297 alin. (1) din Codul penal combinat cu art. 132 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal (12 acte materiale), art. 309 și art. 5 din Codul penal, prin schimbarea încadrării juridice din infracțiunea prevăzută de art. 248 din Codul penal de la 1969 raportat la art. 248¹ din Codul penal de la 1969, combinat cu art. 132 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. 2 din Codul penal de la 1969 (câte 12 acte materiale).

Împotriva sentinței pronunțate de prima instanță au declarat apel Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — D.N.A. — Serviciul Teritorial Brașov sub aspectul greșitei individualizări a pedepselor stabilite pentru cele două inculpate și a omisiunii de aplicare a pedepsei complementare a interzicerii dreptului prevăzut de art. 66 alin. (1) lit. g) din Codul penal față de inculpata R.A.N., partea civilă C.B. S.A., precum și inculpatele T.F. și R.A.N., care au criticat hotărârea pentru greșita lor condamnare, solicitând, în esență, achitarea pentru infracțiunile de abuz în serviciu reținute în sarcina lor, în temeiul art. 396 alin. (5) raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală. În plus, invocând lipsa calității de funcționari publici, în sensul art. 147 din Codul penal de la 1969, au solicitat schimbarea încadrării juridice a faptelor pentru care au fost trimise în judecată în infracțiunile prevăzute de art. 246 raportat la art. 248¹ din Codul penal de la 1969, cu aplicarea art. 258 alin. 1 din Codul penal de la 1969, considerat ca fiind lege penală mai favorabilă. Sub acest aspect, s-a arătat, în esență, că C.B. S.A. este persoană juridică de drept privat, care nu aparține vreunei autorități publice dintre cele enumerate limitativ în titlul III din Constituție și căreia nu i-a fost atribuit prin lege atributul de interes public, situație în care, această bancă nefiind inclusă în categoria entităților la care se referă art. 145 din Codul penal de la 1969, nici angajații săi nu pot avea calitatea de funcționari publici, în sensul art. 147 din Codul penal de la 1969.

Căile de atac promovate au fost înregistrate pe rolul Curții de Apel Brașov — Secția penală, formând obiectul Dosarului nr. 7.778/62/2013.

III. Opinia completului care a dispus sesizarea

III.1. Cu privire la admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție

Curtea de Apel Brașov — Secția penală a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, întrucât soluționarea pe fond a cauzei depinde de lămurirea chestiunilor de drept invocate, având în vedere că acuzația formulată de parchet privește infracțiunea de abuz în serviciu ce se reține că ar fi fost săvârșită de cele două inculpate în calitate de funcționari publici.

De asemenea, Curtea a constatat că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra respectivelor probleme de drept printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii, iar acestea nu fac în prezent obiectul unui asemenea recurs.

III.2. Cu privire la problemele de drept ce formează obiectul sesizării

Curtea de Apel Brașov — Secția penală a considerat, pornind de la prevederile art. 145 și art. 147 din Codul penal de la 1969, precum și de la dispozițiile legislației speciale ce reglementează activitatea bancară (Legea nr. 58/1998) și statutul Băncii Naționale a României (Legea nr. 312/2004), că persoana juridică cu capital de stat ce desfășoară o activitate financiar bancară reprezintă o instituție ce prestează un serviciu de interes public, întrucât întreaga activitate financiar bancară derulată de băncile din România este o activitate de interes public supusă controlului și supravegherii Băncii Naționale a României.

Astfel, băncile, indiferent de capitalul lor, de stat sau privat, îndeplinesc cumulativ condițiile de a exercita un serviciu de interes public și de a realiza acest serviciu sub control ori supravegherea unei autorități publice (Banca Națională a României), determinantă pentru încadrarea unei asemenea instituții de credit în sfera de cuprindere a dispozițiilor art. 145 din Codul penal de la 1969 nefiind natura capitalului său social (public, privat sau mixt), ci specificul activității desfășurate de aceasta și măsura în care respectiva activitate poate fi asimilată unui serviciu public.

Or, din economia reglementărilor legale care guvernează activitatea bancară în România (Legea nr. 58/1998, republicată), instanța de trimitere a reținut că băncile reprezintă instituții de credit a căror funcționare este permisă doar în urma autorizării de către Banca Națională a României și numai în limitele acestei autorizații, natura activităților și serviciilor pe care acestea sunt autorizate să le presteze fiind destinată să servească satisfacerii unor interese de ordin general. De asemenea, în activitatea lor, băncile se supun reglementărilor și ordinelor emise de Banca Națională a României, date în aplicarea legislației privind politica monetară, de credit, valutară, de plăți, de asigurare a prudenței bancare și de supraveghere bancară și orice modificare în situația băncii este supusă aprobării B.N.R., în condițiile stabilite de aceasta prin reglementări specifice, respectiva autoritate exercitând și dreptul de dispoziție cu privire la retragerea autorizației de funcționare. Totodată, în scopul protejării intereselor deponenților și al asigurării stabilității și viabilității întregului sistem bancar, Banca Națională a României asigură supravegherea prudențială a băncilor autorizate să desfășoare activitate pe teritoriul României, prin stabilirea unor norme și indicatori de prudență bancară, urmărirea respectării acestora și a altor cerințe prevăzute de lege și de reglementările aplicabile, impunerea măsurilor necesare și aplicarea de sancțiuni, în vederea prevenirii și limitării riscurilor specifice activității bancare, obiectiv în vederea realizării căruia băncile sunt obligate să prezinte B.N.R. situațiile lor financiare constând în elemente ale bilanțului contabil, precum și alte date cerute de aceasta, la termenele și în forma stabilite prin reglementări, și să permită personalului Băncii Naționale a României și auditorilor financiari, numiți de aceasta, care efectuează inspecția, să le examineze evidențele, conturile și operațiunile și să furnizeze toate documentele și informațiile legate de administrarea, controlul intern și operațiunile băncii, astfel cum vor fi solicitate de către aceștia. Nu în ultimul rând, Banca Națională a

României, în calitate de autoritate competentă, poate hotărî, în cazuri expres prevăzute de lege, măsuri de instituire a supravegherii speciale și, apoi, de administrare specială a băncilor, iar dacă, în final, constată că redresarea financiară a instituției de credit nu este posibilă, aceasta hotărâște retragerea autorizației instituției de credit și sesizarea instanței competente în vederea declanșării procedurii falimentului.

Ca un argument suplimentar, Curtea de apel a mai arătat că recunoașterea băncilor ca fiind instituții de interes public a dobândit și o consacrare legislativă, art. 34 alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991 incluzând, în această categorie, și instituțiile de credit.

Pe de altă parte, instanța a reținut că, potrivit prevederilor Legii nr. 312/2004, Banca Națională a României este o instituție publică independentă, al cărei obiectiv fundamental constă în asigurarea și menținerea stabilității prețurilor și care are ca principale atribuții, printre altele, autorizarea, reglementarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, precum și promovarea și monitorizarea bunei funcționări a sistemelor de plăți pentru asigurarea stabilității financiare. În calitatea sa de autoritate de supraveghere prudențială bancară, Banca Națională a României are competența exclusivă de autorizare a instituțiilor de credit și răspunde de supravegherea prudențială a acestora, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 58/1998, sens în care, pentru asigurarea funcționării și viabilității sistemului bancar, este împuternicită să emită reglementări, să ia măsuri pentru impunerea respectării acestora și să aplice sancțiunile legale în cazurile de nerespectare, să controleze și să verifice, pe baza raportărilor primite și prin inspecții la fața locului, registrele, conturile și orice alte documente ale instituțiilor de credit autorizate, pe care le consideră necesare.

Deopotrivă, cu toate că, potrivit statutului său legal (art. I din Legea nr. 312/2004), Banca Națională a României este definită drept o instituție publică, având în vedere, totuși, importanța deosebită a acestei entități în cadrul politicii economico-financiare generale a statului, specificul competențelor ce-i sunt atribuite prin lege în vederea realizării obiectivului său fundamental, constând în asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, fiind singurul organism din România care are atribuții privitoare la elaborarea și aplicarea politicii monetare și de curs de schimb, la autorizarea, reglementarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, la promovarea și monitorizarea bunei funcționări a sistemelor de plăți pentru asigurarea stabilității financiare, la emiterea bancnotelor și a monedelor ca mijloace legale de plată pe teritoriul României și la stabilirea regimului valutar, supravegherea respectării acestuia și administrarea rezervelor internaționale ale României, precum și eficiența mijloacelor legale ce-i sunt puse la dispoziție pentru aducerea la îndeplinire a acestor atribuții, B.N.R. având competența de a emite acte cu caracter normativ în domeniul bancar (regulamente, ordine, norme) a căror respectare este obligatorie pentru subiecții cărora li se adresează, s-a apreciat de către Curtea de Apel Brașov că, în sensul legii penale, Banca Națională a României este o veritabilă autoritate publică ce exercită, în mod exclusiv, controlul sau supravegherea asupra băncilor, a căror autorizare de funcționare îi revine, de asemenea, în mod exclusiv.

Ca atare, s-a considerat, în temeiul argumentelor expuse, că funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital de stat sau privat, exercită un serviciu de interes public, în cadrul unei instituții de interes public autorizate și aflate sub controlul ori supravegherea unei autorități publice (Banca Națională a României), astfel că, în sensul legii penale, acesta are calitatea de funcționar public, în accepțiunea art. 145 și art. 147 din Codul penal de la 1969.

IV. Punctele de vedere ale părților:

Inculpata T.F., prin apărător ales, a apreciat îndeplinite toate condițiile de admisibilitate a sesizării prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, apreciind că Decizia nr. 18 din 30 mai 2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală este obligatorie doar cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării în acea cauză, respectiv existența calității de

funcționar public, în accepțiunea art. 175 alin. (2) din Codul penal, a unui funcționar bancar angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat.

Totodată, pe fondul chestiunii supuse dezlegării, inculpada, făcând trimitere la dispozițiile art. 2 alin. (2) și (5) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, a arătat că funcționarii C.B. S.A. nu au fost numiți într-o funcție publică conform acestei legi, iar din reglementarea art. 147 alin. 1 și art. 145 din Codul penal de la 1969 nu rezultă cu claritate o asemenea calitate în persoana angajatului unei societăți bancare cu capital de stat, deși o astfel de transparență se impunea în virtutea principiilor legalității incriminării, al accesibilității și predictibilității legii penale. S-a subliniat că majoritatea actelor normative care definesc funcționarul public, serviciul public și persoanele juridice de interes public sunt legi nepenale care, însă, nu se raportează și la noțiunea de *serviciu de interes public*, sintagmă utilizată în cuprinsul art. 145 din Codul penal de la 1969.

În plus, s-a arătat că doar dacă în legea privind Statutul CEC Bank s-ar fi stabilit că aceasta este o persoană juridică de interes public sau că desfășoară un serviciu de interes public s-ar putea susține că această persoană juridică de drept privat se află, conform legii, printre cele la care se referă art. 145 din Codul penal de la 1969.

Partea civilă C.B. S.A., în principal, a considerat că se impune respingerea ca inadmisibilă a sesizării formulate de Curtea de Apel Brașov întrucât prin considerentele Deciziei nr. 18 din 30 mai 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, au fost stabilite criteriile necesare pentru a se aprecia cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 145 și art. 147 alin. (1) din Codul penal de la 1969, cu referire la persoanele juridice de drept privat — societăți bancare cu capital de stat și la funcționarii bancari, angajați ai acestora.

În secundar, partea civilă a apreciat că se impune admiterea sesizării formulate de Curtea de Apel Brașov și stabilirea faptului că persoana juridică de drept privat — societate cu activitate financiar bancară cu capital de stat este o unitate din cele la care se referă art. 145 din Codul penal de la 1969, iar funcționarul bancar, angajat al unei asemenea societăți, are calitatea de funcționar public, potrivit art. 147 alin. 1 din Codul penal de la 1969. În acest sens a solicitat să se aibă în vedere natura activității desfășurate de societățile bancare cu capital de stat, ca și cea derulată de alte instituții de credit, toate autorizate de Banca Națională a României, instituție de interes public, activitatea lor derulându-se sub controlul ori supravegherea unei autorități publice (B.N.R.), situație în care pot fi încadrate în categoria persoanelor juridice care exercită un serviciu de interes public în sensul art. 145 din Codul penal de la 1969.

V. Punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele arondate cu privire la chestiunile de drept ce formează obiectul sesizării

În urma consultării instanțelor de judecată, în conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală cu referire la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală s-a evidențiat opinia majoritară potrivit căreia persoana juridică de drept privat — societate cu activitate financiar bancară cu capital de stat este o unitate dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal de la 1969, iar angajații unei asemenea entități juridice au calitatea de funcționari publici, potrivit art. 147 alin. 1 din Codul penal anterior.

În sprijinul acestui punct de vedere s-a arătat, în esență, că activitatea desfășurată de societatea bancară, indiferent de natura capitalului său (public sau privat), este una de interes public, astfel încât o asemenea persoană juridică efectuează un serviciu de interes public, în sensul art. 145 din Codul penal de la 1969, fiind autorizată de Banca Națională a României și aflându-se sub supravegherea și controlul acestei autorități publice. Ca atare, s-a considerat că și funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital de stat sau privat, efectuează un serviciu de interes public, astfel încât are calitatea de funcționar public, în accepțiunea art. 147 alin. 1 din Codul penal anterior.

În acest sens au opinat curțile de apel București, Galați, Pitești și Timișoara, tribunalele București, Ialomița, Teleorman, Brașov, Covasna, Caraș-Severin, Timiș, Gorj, Dolj și Olt și judecătoriile Toplița, Luduș, Odorheiu Secuiesc, Rupea, Sfântu Gheorghe, Novaci, Balș, Vaslui și Judecătoria Sectorului 2 București.

În același timp, la nivelul Curții de Apel Brașov și al judecătoriilor Roman, Urziceni și Pașcani, s-a conturat punctul de vedere contrar, conform căruia instituțiile bancare nu desfășoară un serviciu de interes public, ci doar raporturi de comerț în care sunt implicați profesioniști și/sau persoane fizice, astfel încât nu fac parte dintre unitățile la care se referă art. 145 din Codul penal de la 1969, iar angajații acestora nu sunt funcționari publici în sensul art. 147 alin. 1 din aceeași codificare.

Răspunsurile curților de apel Suceava, Oradea, Târgu Mureș și Craiova, ale tribunalelor Arad și Mehedinți, precum și cele ale judecătoriilor Făgăraș, Zărnești, Târgu Secuiesc, Întorsura Buzăului, Motru, Târgu Cărbunest, Târgu Jiu, Drobeta-Turnu Severin, Orșova și Strehaia cuprind doar mențiunea neidentificării, în jurisprudența acestora ori, după caz, a instanțelor din circumscripție, a unor hotărâri relevante pentru problema de drept ce face obiectul sesizării.

De asemenea, curțile de apel Iași și Alba Iulia au transmis hotărâri pronunțate în materie de Judecătoria Pașcani și, respectiv, de Tribunalul Sibiu.

VI. Punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problemele de drept ce formează obiectul sesizării

Analizând în mod coroborat dispozițiile legale ce reglementează activitatea bancară și statutul Băncii Naționale a României, precum și jurisprudența relevantă în materie a instanței supreme și a Curții Constituționale, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a opinat în sensul că persoana juridică de drept privat — societate cu activitate financiar bancară cu capital de stat este o unitate dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal de la 1969, iar angajații unei asemenea entități juridice au calitatea de funcționari publici, în sensul art. 147 alin. 1 din Codul penal de la 1969.

În argumentare s-a făcut trimitere la prevederile art. 4, art. 32 și art. 101 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului și la cele ale art. 2 alin. (2) lit. b) și art. 25 alin. (1) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, arătându-se, în esență, că societatea financiar bancară cu capital integral sau majoritar de stat este o persoană juridică de interes public, care prestează un serviciu de interes public, fiind autorizată de Banca Națională a României, autoritate publică care îi supraveghează și controlează activitatea.

Astfel, pornind de la normele constituționale cuprinse în titlul III al legii fundamentale intitulat „Autoritățile publice” și de la considerațiile doctrinare în materia dreptului administrativ, parchetul a subliniat existența a două categorii de autorități centrale autonome, și anume unele de rang constituțional, create de legiuitorul constituant (Avocatul Poporului, Consiliul Legislativ, Consiliul Suprem de Apărare a Țării, Curtea de Conturi, Consiliul Economic și Social) și altele înființate prin lege organică, între care se regăsește (alături de Consiliul Concurenței, Consiliul Național al Audiovizualului, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, Autoritatea de Supraveghere Fiscală) și Banca Națională a României, a cărei activitate este reglementată prin acte normative ce fac parte dintr-o asemenea categorie, aspecte ce justifică concluzia că această instituție reprezintă o autoritate centrală autonomă, parte a administrației publice, la rândul său una dintre autoritățile publice prevăzute de Constituția României, republicată.

De altfel, calificarea instituției de credit ca fiind persoană juridică de interes public a primit o consacrare normativă, prin dispozițiile art. 34 alin. 2 din Legea contabilității nr. 82/1991.

Ca atare, s-a menționat că activitatea prestată în realizarea obiectului de activitate de către o instituție de credit este autorizată de o autoritate publică, în scopul satisfacerii unor nevoi comunitare, de interes general pentru membrii societății, îndeplinind astfel condiția de a răspunde unui interes legitim

public, așa cum se prevede în art. 2 alin. (1) lit. m) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, iar angajatul unei asemenea instituții realizează un serviciu de interes public, fiind, potrivit legii penal, funcționar public.

Referindu-se, în concret, la cauza în care au fost invocate problemele de drept ce formează obiectul sesizării, parchetul, făcând referire la prevederile art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2005 privind instituirea unor măsuri de reorganizare a Casei de Economii și Consemnațiuni C.E.C. — S.A. în vederea privatizării, a arătat că CEC Bank — S.A. este persoană juridică de drept privat, care este organizată și funcționează ca bancă, fiind, așadar, o instituție de interes public supusă autorizării Băncii Naționale a României, ai cărei angajați sunt funcționari publici întrucât prestează un serviciu de interes public.

VII. Opinia specialiștilor consultați asupra chestiunilor de drept ce formează obiectul sesizării

Facultatea de Drept a Universității din Craiova a opinat în sensul că persoana juridică de drept privat — societate cu activitate financiar bancară cu capital de stat este o persoană juridică de interes public, adică o unitate la care se referă art. 145 din Codul penal de la 1969, iar angajații acesteia au calitatea de funcționari publici, potrivit art. 147 alin. 1 din Codul penal anterior.

Sub acest aspect s-a arătat că, în conformitate cu prevederile art. 1 alin. 1, 2 și 3 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară, C.B. S.A. reprezintă o instituție de credit care, așa cum stipulează art. 34 alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991, este persoană juridică de interes public.

Deopotrivă, s-a subliniat că, pentru calificarea unei societăți financiar bancare, nu prezintă relevanță natura capitalului său (public sau privat), ci specificul activității desfășurate, precum și faptul că băncile reprezintă persoane juridice de interes public întrucât sunt autorizate, supravegheate și controlate în desfășurarea unui serviciu public de către o autoritate publică, și anume de Banca Națională a României, instituție care, potrivit reglementărilor legale în materie, în scopul protejării intereselor deponenților și al asigurării stabilității și viabilității întregului sistem bancar, asigură supravegherea prudențială a băncilor, prin stabilirea unor norme și indicatori de prudență bancară, urmărirea respectării acestora și a altor cerințe prevăzute de lege și de reglementările aplicabile, precum și impunerea măsurilor necesare și aplicarea de sancțiuni, în vederea prevenirii și limitării riscurilor specifice activității bancare.

De asemenea, conform dispozițiilor art. 25 alin. (1) și (2) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, aceasta este singura competentă să autorizeze instituțiile de credit și, totodată, cea care răspunde de supravegherea acestora.

În concluzie, s-a arătat că instituțiile de credit, prin natura activităților desfășurate și serviciile pe care le prestează, sunt destinate să servească satisfacerii unor interese de ordin general.

VIII. Examenul jurisprudenței

VIII.1. Jurisprudența relevantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

VIII.1.1. Decizia nr. XIII din 20 martie 2006 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secțiunile Unite, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 677 din 7 august 2006, pronunțată într-un recurs în interesul legii promovat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la interpretarea dispozițiilor art. 79 alin. 2 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară, republicată, în cuprinsul căreia instanța supremă a statuat că „activitatea bancară, deși se realizează de persoane juridice de drept privat, prezintă un incontestabil interes public”. Ca atare, s-a arătat că prevederile legale supuse interpretării, atribuind contractelor de împrumut bancar, fără nicio distincție, valoarea de titlu executoriu, au în vedere, prin prisma unor interese de ordin public și a regulilor prescrise executării silite în natură a obligațiilor, nu numai contractele care se vor încheia după intrarea în vigoare a textului menționat, dar și pe cele perfectate sub imperiul vechii reglementări.

VIII.1.2. Decizia nr. 20 din 29 septembrie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 766 din 22 octombrie 2014, prin care, stabilindu-se că expertul tehnic judiciar este funcționar public în conformitate cu dispozițiile art. 175 alin. (2) teza I din Codul penal, s-a arătat că, în vechea codificare penală generală, respectiv art. 147, „prin funcționar public și funcționar se avea în vedere o paletă foarte largă de persoane, de la demnitari ce exercită atribuții ale puterii executive, legislative și judecătorești până la salariații care prestează o activitate pentru și sub autoritatea persoanelor juridice de drept privat”, subliniindu-se, sub acest aspect, că „din perspectiva legii penale, pentru a avea calitatea de funcționar public, este necesară îndeplinirea unei singure condiții, și anume persoana, titulară a funcției, să aibă o însărcinare în serviciul unei autorități publice, instituții publice sau altei persoane juridice de interes public”, fără să intereseze natura însărcinării, dacă aceasta este permanentă sau temporară, titlul sau modul în care a fost investită, numită sau aleasă și nici dacă este remunerată sau nu. Așadar, potrivit art. 147 din Codul penal de la 1969, „legiuitorul a optat ... pentru soluția atribuirii conceptului de «funcționar public» oricărei persoane care îndeplinește o activitate pentru un serviciu public, de orice natură”.

Totodată, explicând înțelesul dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal, instanța supremă a menționat, printre altele, că se includ în categoria funcționarilor publici asimilați și „particularii care primesc gestiunea unui serviciu public național sau local, economic sau sociocultural, devenind, astfel, de utilitate publică. Este vorba despre subiecți care își desfășoară activitatea în cadrul persoanelor juridice de drept privat cu scop lucrativ: societăți comerciale care, prin intermediul contractelor administrative, valorifică, în interesul colectivității, naționale sau locale, după caz, bunurile și serviciile publice”.

VIII.1.3. Decizia nr. 26 din 3 decembrie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2015, care a statuat că medicul angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate are calitatea de funcționar public în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul penal.

În considerente, configurând sensul noțiunii de „funcție publică”, Înalta Curte a arătat că aceasta „reprezintă ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite de autoritatea sau instituția publică, în temeiul legii, în scopul realizării competențelor sale”, iar „interesul public” este „acel interes care implică garantarea și respectarea de către instituțiile și autoritățile publice a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute de Constituție, legislația internă și tratatele internaționale la care România este parte”, cele două concepte aflându-se în strânsă corelație, din moment ce ambele urmăresc satisfacerea unor trebuințe de interes general, în baza prerogativelor constituționale care fac să prevaleze interesul public față de cel privat.

Referindu-se, totodată, la noțiunea de „serviciu public”, instanța supremă a arătat că aceasta „desemnează fie o formă de activitate prestată în folosul interesului public, fie o subdiviziune a unei instituții din administrația internă împărțită pe secții, servicii etc.”, din categoria serviciilor de interes public făcând parte „acele entități care, prin activitatea pe care o desfășoară, sunt chemate să satisfacă anumite interese generale ale membrilor societății”.

VIII.1.4. Decizia nr. 7 din 3 aprilie 2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 476 din 23 iunie 2017, prin care a fost respins, ca inadmisibil, recursul în interesul legii declarat de Avocatul Poporului privind interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 147 raportat la dispozițiile art. 145 din Codul penal din 1969, în sensul de a stabili dacă funcționarul bancar angajat într-o societate bancară pe acțiuni (C.B. — S.A.), care

aparțin în proporție de 100% statului român, se încadrează în categoria funcționarilor publici.

În acest sens, Înalta Curte a constatat că sesizarea ce face obiectul cererii nu îndeplinește premisa caracterului „actual” al problemei de drept, din moment ce dispozițiile legale a căror interpretare se solicită — art. 147 alin. 1 și art. 145 din Codul penal de la 1969 — au fost abrogate prin art. 250 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, act normativ care, în art. 175 alin. (1) lit. c), redefineste respectivele noțiuni și tranșează fără echivoc chestiunea de drept. A mai constatat neîndeplinirea și condiția existenței unei jurisprudențe neunitare la nivelul național, având în vedere că autorul sesizării nu a făcut dovada unei rezolvări diferite a problemei de drept supuse interpretării.

VIII.1.5. Decizia nr. 18 din 30 mai 2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 11 iulie 2017, prin care s-a stabilit că, în sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal.

În acest sens, analizând îndeplinirea primei cerințe instituite de textul de lege menționat pentru întrunirea calității de funcționar public, respectiv exercitarea de către persoana în discuție a unui serviciu de interes public, instanța supremă a arătat că o asemenea examinare, care vizează sfera atribuțiilor persoanei, trebuie făcută prin raportare la „definiția dată serviciului public în dreptul administrativ, prin art. 2 alin. (1) lit. m) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, potrivit căreia reprezintă *activitatea organizată sau, după caz, autorizată de o autoritate publică, în scopul satisfacerii unui interes legitim public*”, presupunând, astfel, „verificarea împrejurării dacă, prin realizarea serviciului prestat, se urmărește satisfacerea unui interes general și dacă se relevă, în mod direct sau indirect, o autoritate publică”. De asemenea, s-a reținut că „noțiunea de *serviciu public* desemnează fie o formă de activitate prestată în folosul interesului public, fie o subdiviziune a unei instituții din administrația internă împărțită pe secții, servicii etc.”, în categoria serviciilor de interes public făcând parte „acele entități care, prin activitatea pe care o desfășoară, sunt chemate să satisfacă anumite interese generale ale membrilor societății”.

Totodată, s-a făcut trimitere la considerațiile doctrinare în materie, potrivit cărora procesul de publicizare a dreptului bancar este rezultatul interesului deosebit pe care îl prezintă pentru orice stat activitățile permise instituțiilor de credit și este dedus din regimul de autorizare, reglementare și supraveghere jurisprudențială a acestor instituții, exercitat de Banca Națională a României, instituție publică, independentă, din caracterul imperativ al dispozițiilor actelor normative din domeniul bancar, precum și din monopolul instituit cu privire la desfășurarea activităților bancare, monopol care se justifică prin interesul clientelei și necesitatea protejării acesteia, aspect ce reclamă ca astfel de operațiuni să fie efectuate doar de entități care oferă siguranță.

Ca atare, având în vedere aceste aspecte și raportându-se la considerentele deciziilor nr. 20 din 29 septembrie 2014 și nr. 26 din 3 decembrie 2014 ale Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, precum și la cele ale Deciziei nr. XIII/2006 a Secțiilor Unite ale instanței supreme, Înalta Curte a statuat că banca (instituția de credit) cu capital integral privat desfășoară o activitate de interes public, și anume activitatea bancară, ce este definită în cuprinsul dispozițiilor art. 7 alin. (1) pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 ca reprezentând „*atragerea de depozite sau alte fonduri rambursabile de la public și acordarea de credite în cont propriu*.” Astfel, natura activității desfășurate de băncile (instituțiile de credit) cu capital integral privat depășește sfera interesului particular și se situează în sfera interesului public, fiind incluse în cadrul persoanelor juridice care exercită un serviciu de interes public, aspect ce își găsește și o consacrare legislativă în art. 34 alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991,

republicată, potrivit căruia „În înțelesul prezentei legi, prin *persoane juridice de interes public se înțelege: (...) instituțiile de credit (...)*”.

Concluzionând, Înalta Curte a arătat că, pe baza naturii activității desfășurate, „*banca (instituția de credit) cu capital integral privat reprezintă o persoană juridică abilitată să exercite un serviciu de interes public*”.

VIII.2. Jurisprudența națională în materie

Din relațiile transmise de curțile de apel și instanțele arondate rezultă că, la nivel național, nu există jurisprudență relevantă sub aspectul problemelor de drept a căror dezlegare se solicită în prezenta cauză, având în vedere că au fost înaintate Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală doar două hotărâri care vizează funcționari bancari, angajați ai unei societăți bancare cu capital de stat (CEC Bank — S.A.), iar în una dintre acestea nu a fost analizată calitatea de funcționar public a persoanei trimise în judecată (Decizia nr. 705/A din 12 noiembrie 2015 a Curții de Apel Pitești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, pronunțată în Dosarul nr. 2.183/90/2012). În cuprinsul celeilalte decizii s-a apreciat că angajatul bancar al CEC Bank — S.A. nu este funcționar public, în sensul art. 147 alin. 1 din Codul penal anterior (Decizia nr. 1.382/A din 19 octombrie 2015 a Curții de Apel București — Secția a II-a penală, pronunțată în Dosarul nr. 2.900/116/2012).

VIII.3. Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale

VIII.3.1. Decizia nr. 2 din 15 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 71 din 29 ianuarie 2014, prin care s-a admis obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 5 și art. II pct. 3 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative și a articolului unic din Legea pentru modificarea art. 253¹ din Codul penal, constându-se că acestea sunt neconstituționale.

Sub acest aspect, Curtea Constituțională a statuat că „*Semnificația noțiunii de funcționar public din dreptul penal nu este echivalentă cu cea de funcționar din dreptul administrativ, iar noțiunile de «funcționar public» și de «funcționar» au un înțeles mai larg decât acela din dreptul administrativ, datorită atât caracterului relațiilor sociale apărute prin incriminarea unor fapte socialmente periculoase, cât și faptul că exigențele de apărare a avutului și de promovare a intereselor colectivității impun o cât mai bună ocrotire prin mijloacele dreptului penal*”.

Totodată, s-a stabilit că noțiunea de „autorități publice” are în sfera sa de cuprindere, potrivit titlului III din Constituția României, republicată, „pe lângă organele administrației publice (centrale de specialitate și locale), și Parlamentul, Președintele României, Guvernul, precum și autoritatea judecătorească (instanțele judecătorești, Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii)”.

VIII.3.2. Decizia nr. 11 din 14 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 245 din 1 aprilie 2016, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 175 alin. (1) lit. c) din Codul penal, în cuprinsul căreia instanța de contencios constituțional a subliniat că, prin delimitarea sferei funcționarilor publici, legiuitorul nu a avut în vedere „ocrotirea superioară a unei anumite forme de proprietate privată, ci amplitudinea socială a activității pe care aceștia o desfășoară, utilizând mijloace penale în funcție de aceste criterii. În acest sens este primordial interesul general al societății, interes care se circumscrie în mod evident domeniilor în care statul exercită prerogative de orice natură, în speță fiind vorba despre calitatea acestuia de acționar, majoritar sau exclusiv, în cadrul regiilor autonome, al unor operatori economici sau al altor persoane juridice”.

În plus, analizând conformitatea textului legal criticat cu dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituția României, republicată, Curtea a menționat că, „din punctul de vedere al importanței sociale a activităților desfășurate de către persoanele angajate în cadrul persoanelor juridice enumerate la art. 175 alin. (1) lit. c) din Codul penal, precum și al importanței sociale a obiectului de activitate al acestora — aspecte avute în vedere de legiuitor în reglementarea diferitelor categorii de funcționari publici în sensul

legii penale, precum și a infracțiunilor de corupție sau de serviciu ce au ca subiect activ persoane având această calitate — acestea nu se află în situații juridice identice cu persoanele fizice care își desfășoară activitatea în cadrul persoanei juridice cu capital majoritar sau integral privat”.

VIII.3.3. **Decizia nr. 489 din 30 iunie 2016**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 661 din 29 august 2016, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 291 alin. (1) din Codul penal și ale art. 308 alin. (1) din Codul penal cu referire la sintagma „ori în cadrul oricărei persoane juridice” raportat la art. 291 alin. (1) din Codul penal, în ale cărei considerente instanța de contencios constituțional a arătat că, pentru ca o persoană să facă parte din categoria funcționarilor publici asimilați, reglementată de art. 175 alin. (2) din Codul penal, „este necesară întrunirea, în mod cumulativ, a două cerințe obligatorii: să exercite un serviciu de interes public și să fie investită cu îndeplinirea respectivului serviciu public de către o autoritate publică sau să exercite serviciul de interes public sub controlul ori supravegherea unei autorități publice. Analiza îndeplinirii primei cerințe, care vizează sfera atribuțiilor persoanei, se face ținând seama de definiția dată serviciului de interes public în doctrina de drept administrativ. Altfel spus, trebuie observat dacă, prin realizarea serviciului, se urmărește satisfacerea unor nevoi de interes general și dacă se relevă, în mod direct sau indirect, o autoritate publică”. De asemenea, Curtea a reținut că „noțiunea de «serviciu public» desemnează fie o formă de activitate prestată în folosul interesului public, fie o subdiviziune a unei instituții din administrația internă împărțită pe secții, servicii etc. Din categoria serviciilor de interes public fac parte acele entități care, prin activitatea pe care o desfășoară, sunt chemate să satisfacă anumite interese generale ale membrilor societății”.

Ca atare, pornind de la aceste aspecte și având în vedere că, în speța în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate, subiectul pasiv secundar (funcționar în cadrul CEZ România — S.A. și CEZ Distribuție — S.A.) își desfășoară activitatea în cadrul unei persoane juridice care prestează, în interesul colectivității, naționale sau locale, un serviciu public — activitate de interes general în domeniul energiei electrice, sub supravegherea/monitorizarea unei autorități publice, respectiv a Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, conform Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, Curtea a constatat că acesta poate fi încadrat în sfera funcționarilor publici asimilați, potrivit dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal.

VIII.3.4. **Decizia nr. 790 din 15 decembrie 2016**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 168 din 8 martie 2017, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal cu referire la sintagma „ori în cadrul oricărei persoane juridice” raportat la art. 292 alin. (1) din Codul penal.

În mod similar, în cuprinsul acesteia, Curtea Constituțională a reținut că „subiectul pasiv secundar al infracțiunii de cumpărare de influență, pentru săvârșirea căreia autoarea excepției a fost trimisă în judecată, sunt membrii Comisiei de reanaliză din cadrul E.On Iași, având calitatea de funcționari în cadrul unei companii al cărei obiect de activitate constă în prestarea unui serviciu de interes public — activitate de interes general în domeniul energiei electrice —, fiind autorizată și monitorizată de o autoritate publică, respectiv de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, în condițiile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012”.

IX. **Punctul de vedere exprimat de Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție** corespunde opiniei majoritare exprimate de instanțele judecătorești, precum și celei prezentate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de Facultatea de Drept a Universității din Craiova, în sensul că funcționarul bancar angajat în cadrul unei bănci cu capital de stat are calitatea de funcționar public, în accepțiunea art. 147 alin. 1 din Codul penal de la 1969, iar băncile cu capital de stat constituie persoane juridice de interes public, conform art. 145

din aceeași codificare, atât prin natura activității pe care sunt autorizate de către Banca Națională a României să o desfășoare, cât și prin acționariat, deținut de statul român.

Astfel, așa cum rezultă din cuprinsul dispozițiilor art. 7 alin. (1) pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, instituțiile de credit cu capital de stat desfășoară o activitate de interes public, și anume activitatea bancară, care depășește sfera interesului particular, fapt ce situează băncile în cadrul persoanelor juridice de interes public, sens în care s-a pronunțat și instanța supremă într-un recurs în interesul legii prin Decizia nr. XIII/2006, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 677 din 7 august 2006, și cum se prevede expres și în art. 34 alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991.

Ca un argument în susținerea opiniei exprimate s-a mai arătat că înființarea și statutul C.B. — S.A. sunt stabilite prin lege sau acte normative cu putere de lege (Legea nr. 66/1996 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2005), prevăzându-se că acesta este organizat și funcționează ca societate bancară pe acțiuni, ce aparțin în totalitate statului român, care își exercită drepturile și își asumă toate obligațiile prin Ministerul Finanțelor Publice. Ca atare, instituția menționată derulează o activitate care interesează publicul larg (activitatea bancară) și care depășește sfera intereselor particulare, constituentul C.B. — S.A. fiind însuși statul român.

De asemenea, făcându-se trimitere la considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 11/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 245 din 1 aprilie 2016, s-a remarcat faptul că, și în noua codificare penală generală [art. 175 alin. (1) lit. c) din Codul penal], funcționarii bancari angajați în cadrul unei bănci cu capital integral sau majoritar de stat au calitatea de funcționari publici, legiuitorul asigurând astfel o continuitate a reglementării față de vechiul Cod penal.

În același timp, băncile (instituțiile de credit) cu capital de stat reprezintă „întreprinderi publice” și în accepțiunea prevederilor art. 2 lit. a) din Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, iar funcționarul bancar angajat în cadrul unei asemenea „întreprinderi publice” are calitatea de „agent public”, în sensul aceluiași dispoziții.

X. Dispoziții legale incidente

X.1. Codul penal din 1969

Art. 145 — Public

Prin termenul *public* se înțelege tot ce privește autoritățile publice, instituțiile publice, instituțiile sau alte persoane juridice de interes public, administrarea, folosirea sau exploatarea bunurilor proprietate publică, serviciile de interes public, precum și bunurile de orice fel care, potrivit legii, sunt de interes public.

Art. 147 — Funcționar public și funcționar

Prin *funcționar public* se înțelege orice persoană care exercită permanent sau temporar, cu orice titlu, indiferent cum a fost investită, o însărcinare de orice natură, retribuită sau nu, în serviciul unei unități dintre cele la care se referă art. 145.

Prin *funcționar* se înțelege persoana menționată în alin. 1, precum și orice salariat care exercită o însărcinare în serviciul unei alte persoane juridice decât cele prevăzute în acel alineat.

Art. 246 — Abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor

Fapta funcționarului public, care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o vătămare intereselor legale ale unei persoane se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

Art. 248 — Abuzul în serviciu contra intereselor publice

Fapta funcționarului public, care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o tulburare însemnată bunului mers al unui organ sau al unei instituții de stat ori al unei alte unități din cele la care se referă art. 145 sau o pagubă patrimoniului acesteia se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

Art. 248¹ — Abuzul în serviciu în formă calificată

Dacă faptele prevăzute în art. 246, 247 și 248 au avut consecințe deosebit de grave, se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi.

Art. 258 — Fapte săvârșite de alți funcționari

Dispozițiile art. 246—250 privitoare la funcționarii publici se aplică și celorlalți funcționari, în acest caz maximul pedepsei reducându-se cu o treime.

În cazul prevăzut la alin. 1, pentru faptele prevăzute la art. 246, 247 și 250 alin. (1)—(4), acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, cu excepția acelor care au fost săvârșite de o persoană dintre cele prevăzute la art. 147 alin. 1.

X.2. Legea nr. 66/1996 privind reorganizarea Casei de Economii și Consemnațiuni din România în societate bancară pe acțiuni, republicată**Art. 1**

(1) Casa de Economii și Consemnațiuni, denumită prescurtat C.E.C., persoană juridică română de drept privat, se reorganizează în societate bancară pe acțiuni, cu acționar unic statul român.

(...)

Art. 3

Cerințele impuse de dezvoltarea unei politici prudențiale specifice cu privire la garantarea împrumuturilor acordate populației, întreprinderilor mici și mijlocii, precum și a altor împrumuturi se stabilesc de către Consiliul de administrație al Casei de Economii și Consemnațiuni, în conformitate cu reglementările prudențiale cuprinse în legea bancară și în normele Băncii Naționale a României emise în aplicarea acestei legi.

Art. 5

În activitatea sa Casa de Economii și Consemnațiuni se supune reglementărilor cuprinse în legea bancară, precum și celor emise de Banca Națională a României în aplicarea politicii monetare, de credit, valutare, de plăți, de asigurare a prudenței bancare și este subiect al supravegherii prudențiale a Băncii Naționale a României.

Notă — Legea nr. 66/1996 a fost abrogată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2005 la data intrării în vigoare a Ordinului ministrului economiei și finanțelor nr. 425/2008 privind aprobarea Statutului CEC Bank — S.A., cu modificările și completările ulterioare.

X.3. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2005 privind instituirea unor măsuri de reorganizare a Casei de Economii și Consemnațiuni C.E.C. — S.A. în vederea privatizării, aprobată prin Legea nr. 285/2005, cu modificările ulterioare**Art. 1**

Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. — S.A., denumită în continuare C.E.C. — S.A., persoană juridică română de drept privat, este organizată și funcționează ca bancă în conformitate cu prevederile Legii nr. 58/1998 privind activitatea bancară, republicată, fiindu-i aplicabilă legislația în domeniul bancar, cu excepțiile prevăzute de prezenta ordonanță de urgență.

Art. 2

(1) Pe data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență capitalul social al C.E.C. — S.A. este de 1.497 miliarde lei, împărțit în 1.497.000 de acțiuni nominative cu o valoare nominală de 1.000.000 lei/acțiune. Până la data transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor deținute la C.E.C. — S.A. acestea aparțin în totalitate statului român, care își exercită drepturile și își asumă toate obligațiile prin Ministerul Finanțelor Publice.

(...)

X.4. Statutul CEC Bank — S.A., aprobat prin Ordinul ministrului economiei și finanțelor nr. 425/2008 (forma în vigoare la data faptelor)**Art. 1 — Denumirea**

1.1. Denumirea societății comerciale reglementate prin prezentul statut va fi CEC BANK — S.A.

1.2. În toate actele oficiale CEC BANK — S.A., denumită în continuare *Banca*, se identifică prin denumire, forma juridică, capitalul social, adresa sediului social, numărul și data înmatriculării în registrul comerțului, codul unic de înregistrare, numărul și data înmatriculării în registrul instituțiilor de credit și prin emblema Băncii.

Art. 2 — Forma juridică

2.1. CEC BANK — S.A. este persoană juridică română, organizată în forma juridică a unei societăți pe acțiuni, și își

desfășoară activitatea ca bancă, în conformitate cu prevederile legislației aplicabile, ale prezentului statut, ale regulamentului propriu de organizare și funcționare adoptat de Bancă (Regulamentul de organizare și funcționare) și ale reglementărilor interne emise în condițiile legii (Reglementările interne).

Art. 6 — Obiectul de activitate

6.1. Activitatea principală a Băncii este „Alte activități de intermediere monetare” — cod CAEN 6419 și domeniul principal este „Intermedieri monetară” — cod CAEN 641.

6.2. Banca poate desfășura, în limita autorizației acordate de Banca Națională a României, precum și sub rezerva obținerii celorlalte autorizări cerute de lege, următoarele activități:

a) atragere de depozite și de alte fonduri rambursabile — cod CAEN 6419;

b) contractare de credite, incluzând printre altele: credite de consum, credite ipotecare, finanțarea tranzacțiilor comerciale, operațiuni de factoring, scontare, forfetare — cod CAEN 6419;

c) servicii de transfer monetar — cod CAEN 6419;

d) emitere și administrare de mijloace de plată, cum ar fi: cărți de credit, cecuri de călătorie și altele asemenea, inclusiv emitere de monedă electronică — cod CAEN 6419;

e) emitere de garanții și asumare de angajamente — cod CAEN 6419;

f) tranzacționare în cont propriu sau în contul clienților — cod CAEN 6419, în condițiile legii, cu:

— instrumente ale pieței monetare, cum sunt: cecuri, cambii, bilete la ordin, certificate de depozit;

— valută;

— contracte futures și options;

— instrumente având la bază cursul de schimb și rata dobânzii;

— valori mobiliare și alte instrumente financiare;

g) intermediere, în condițiile legii, în oferta de valori mobiliare și alte instrumente financiare, prin subscrierea și plasamentul acestora ori prin plasament și prestarea de servicii aferente — cod CAEN 6612;

h) acordare de consultanță cu privire la structura capitalului, strategia de afaceri și alte aspecte legate de aceasta, consultanță și prestare de servicii cu privire la fuziuni și achiziții de societăți comerciale — cod CAEN 6612;

i) intermediere pe piața interbancară — cod CAEN 6419;

j) administrare de portofolii ale clienților și consultanță legată de aceasta — cod CAEN 6612;

k) păstrare în custodie și administrare de valori mobiliare și alte instrumente financiare — cod CAEN 6512;

l) prestare de servicii privind furnizarea de date și referințe în domeniul creditării — cod CAEN 6612;

m) închiriere de casete de siguranță — cod CAEN 6512;

n) depozitare de active ale fondurilor de investiții și societăților de investiții — cod CAEN 6612;

o) distribuire de titluri de participare la fonduri de investiții și acțiuni ale societăților de investiții — cod CAEN 6499;

p) acționare ca operator al Arhivei Electronice de Garanții Reale Mobiliare — cod CAEN 6612;

q) operațiuni cu metale și pietre prețioase și obiecte confecționate din acestea — cod CAEN 6612;

r) operațiuni în mandat — cod CAEN 6612, cod CAEN 6622:

— distribuție pentru obligațiuni municipale;

— distribuție pentru obligațiuni corporative;

— distribuție de acțiuni;

— distribuție de dividende;

— efectuare de operațiuni privind execuția de casă a

bugetului statului în limita mandatului primit;

— efectuare de operațiuni în calitate de agent de asigurare;

— acționare în calitate de agent în cadrul contractului de credit sindicalizat, în baza mandatului primit de la celelalte bănci cofinanțatoare;

— efectuare de operațiuni de debitare automată a contului clienților, persoane fizice și juridice, în baza mandatului acordat de aceștia;

— efectuare de plăți compensatorii cuvenite persoanelor fizice și juridice ca urmare a declarării falimentului unor bănci, în baza contractului de mandat încheiat cu Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar;

— deschidere de conturi ale clienților la alte bănci și efectuare de operațiuni în numele și pe seama acestora, pentru colectarea de numerar;

— plata beneficiilor cuvenite deținătorilor de titluri de participare ale fondurilor deschise de investiții și, respectiv, dividende cuvenite acționarilor societăților de investiții, în numele și pe seama acestor fonduri și a societăților de investiții;

s) servicii de procesare de date, administrare de baze de date ori alte asemenea servicii pentru terți — cod CAEN 6203, cod CAEN 6311, cod CAEN 8532;

t) participare la capitalul social al altor entități — cod CAEN 6420;

u) închiriere de bunuri mobile și imobile, în condițiile legii, către terți — cod CAEN 6820;

v) primire de sume spre consemnare, efectuare de plăți, schimb valutar — cod CAEN 6419;

w) transport intern și internațional cu mijloace proprii și închiriate pentru necesitățile generale ale băncii, precum și activități de pază a bunurilor și persoanelor — cod CAEN 8020;

x) orice alte activități permise a fi desfășurate de bănci în conformitate cu legislația în vigoare și cu autorizările legale aferente.

(...)

Art. 18 — Conducerea Băncii

(...)

18.3. Banca este angajată prin semnătura a cel puțin 2 directori sau a cel puțin 2 salariați ai Băncii, potrivit listei de semnături autorizate, împuterniciți de Comitetul de direcție, în conformitate cu regulamentele proprii ale Băncii și cu reglementările emise de Banca Națională a României în acest sens.

(...)

Art. 23 — Registrele Băncii

23.1. În afară de evidențele prevăzute de lege, Banca întocmește și păstrează la sediul său social documente și evidențe originale, în limba română, cuprinzând:

(...)

d) un registru al ședinței și deliberărilor Consiliului de administrație, Comitetului de direcție și ale comitetelor prevăzute de lege sau de reglementările Băncii Naționale a României și, după caz, ale comitetelor constituite pe baza hotărârii organelor statutare ale Băncii;

(...)

Art. 24 — Situațiile financiare

24.1. Situațiile financiare anuale vor fi întocmite și auditate în condițiile prevăzute de lege și de reglementările specifice emise de Banca Națională a României.

(...)

Art. 27 — Reglementări privind funcționarea Băncii

27.1. Conform legii privind activitatea bancară și reglementărilor emise de Banca Națională a României, Banca emite reglementări interne, care determină modul în care aceasta își desfășoară activitatea.

27.2. Banca, Consiliul de administrație, Comitetul de direcție, Comitetul de audit, auditorul financiar și angajații Băncii își îndeplinesc activitatea în conformitate cu legile în vigoare, cu prezentul statut, cu regulamentul de organizare și funcționare și cu reglementările interne.

X.5. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007 (forma în vigoare la data faptelor)

Art. 4

(1) Banca Națională a României este autoritatea competentă cu privire la reglementarea, autorizarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit.

(2) În exercitarea competențelor sale prevăzute de lege, Banca Națională a României colectează și procesează orice

date și informații relevante, inclusiv de natura datelor cu caracter personal.

Art. 5

(1) Se interzice oricărei persoane fizice, juridice sau entitate fără personalitate juridică, ce nu este instituție de credit, să se angajeze într-o activitate de atragere de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public, într-o activitate de emitere de monedă electronică ori într-o activitate de atragere și/sau gestionare de sume de bani provenite din contribuțiile membrilor unor grupuri de persoane constituite în vederea acumulării de fonduri colective și acordării de credite/împrumuturi din fondurile astfel acumulate pentru achiziționarea de bunuri și/sau servicii de către membrii acestora.

(...)

(5) Banca Națională a României este abilitată să determine dacă o activitate reprezintă ori nu atragere de depozite sau alte fonduri rambursabile de la public, activitate bancară, activitate de emitere de monedă electronică ori activitate de atragere și/sau gestionare de sume de bani provenite din contribuțiile membrilor unor grupuri de persoane constituite în vederea acumulării de fonduri colective și acordării de credite/împrumuturi din fondurile astfel acumulate pentru achiziționarea de bunuri și/sau servicii de către membrii acestora. Determinarea naturii activității, exprimată de Banca Națională a României, este obligatorie pentru părțile interesate.

Art. 7

(1) În înțelesul prezentei ordonanțe de urgență, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. *activitate bancară* — atragerea de depozite sau alte fonduri rambursabile de la public și acordarea de credite în cont propriu;

2. *autoritate competentă* — autoritatea națională împuternicită prin lege sau alte reglementări să supravegheze prudențial instituțiile de credit;

3. *autorizație* — un act emis indiferent sub ce formă de către autoritatea competentă, care dă dreptul de a desfășura activități specifice unei instituții de credit;

(...)

6. *firmă de investiții* — orice persoană juridică a cărei activitate curentă o constituie prestarea unuia sau a mai multor servicii de investiții către terți și/sau desfășurarea uneia sau a mai multor activități de investiții pe baze profesionale, incluzând societățile de servicii de investiții financiare, definite conform Legii nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare.

(...)

10. instituție de credit înseamnă:

a) o entitate a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu;

b) o entitate, alta decât cea prevăzută la lit. a), care emite mijloace de plată în formă de monedă electronică, denumită în continuare instituție emitentă de monedă electronică;

(...)

14. *instituție financiară* — o entitate, alta decât o instituție de credit, a cărei activitate principală constă în dobândirea de participații în alte entități sau în desfășurarea uneia sau mai multora dintre activitățile prevăzute la art. 18 alin. (1) lit. b) — l);

(...)

18. *public* — orice persoană fizică, persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, ce nu are cunoștințele și experiența necesare pentru evaluarea riscului de nerambursare a plasamentelor efectuate. Nu intră în această categorie: statul, autoritățile administrației publice centrale, regionale și locale, agențiile guvernamentale, băncile centrale, instituțiile de credit, instituțiile financiare, alte instituții similare și orice altă persoană considerată investitor calificat, în înțelesul legislației, privind piața de capital;

(...)

20. *societate de administrare a investițiilor* — o societate de administrare a investițiilor în sensul Legii nr. 297/2004, cu modificările și completările ulterioare, precum și o societate de

administrare a investițiilor dintr-un stat terț, care ar necesita o autorizație în conformitate cu prevederile Legii nr. 297/2004, dacă ar avea sediul principal pe teritoriul României;

21. *societate financiară holding* — o instituție financiară ale cărei filiale sunt fie exclusiv, fie în principal, instituții de credit ori instituții financiare, iar cel puțin una dintre filiale este instituție de credit, și fără a se lua în considerare calitatea sa de societate financiară holding mixtă în înțelesul Ordonanței de urgență nr. 98/2006 privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a societăților de asigurare, a societăților de reasigurare, a societăților de servicii de investiții financiare și a societăților de administrare a investițiilor dintr-un conglomerat financiar;

[...]

Art. 10

(1) În vederea desfășurării activității în România, fiecare instituție de credit trebuie să dispună de o autorizație potrivit prezentei ordonanțe de urgență.

[...]

Art. 15

(1) În vederea autorizării unei instituții de credit, persoană juridică română, Banca Națională a României trebuie să fie informată cu privire la identitatea acționarilor sau a membrilor, persoane fizice sau juridice, care urmează să dețină direct sau indirect participații calificate la instituția de credit, și cu privire la valoarea acestor participații. Banca Națională a României acordă autorizație numai dacă este încredințată că, din perspectiva necesității asigurării unui management prudent și sănătos al instituției de credit, calitatea persoanelor respective este adecvată.

[...]

Art. 18

(1) Instituțiile de credit pot desfășura, în limita autorizației acordate, următoarele activități:

- a) atragere de depozite și de alte fonduri rambursabile;
- b) acordare de credite, incluzând printre altele: credite de consum, credite ipotecare, factoring cu sau fără regres, finanțarea tranzacțiilor comerciale, inclusiv forfetare;
- c) leasing financiar;
- d) operațiuni de plăți;
- e) emitere și administrare de mijloace de plată, cum ar fi cărți de credit, cecuri de călătorie și alte asemenea, inclusiv emitere de monedă electronică;
- f) emitere de garanții și asumare de angajamente;
- g) tranzacționare în cont propriu și/sau pe contul clienților, în condițiile legii, cu:

1. instrumente ale pieței monetare, cum ar fi: cecuri, cambii, bilete la ordin, certificate de depozit;

2. valută;

3. contracte *futures* și *options financiare*;

4. instrumente având la bază cursul de schimb și rata dobânzii;

5. valori mobiliare și alte instrumente financiare transferabile;

h) participare la emisiunea de valori mobiliare și alte instrumente financiare, prin subscrierea și plasamentul acestora ori prin plasament și prestarea de servicii legate de astfel de emisiuni;

i) servicii de consultanță cu privire la structura capitalului, strategia de afaceri și alte aspecte legate de afaceri comerciale, servicii legate de fuziuni și achiziții și prestarea altor servicii de consultanță;

j) administrare de portofolii și consultanță legată de aceasta;

k) custodie și administrare de instrumente financiare;

l) intermediere pe piața interbancară;

m) prestare de servicii privind furnizarea de date și referințe în domeniul creditării;

n) închiriere de casete de siguranță;

o) operațiuni cu metale și pietre prețioase și obiecte confecționate din acestea;

p) dobândirea de participații la capitalul altor entități;

r) orice alte activități sau servicii, în măsura în care acestea se circumscriu domeniului financiar, cu respectarea prevederilor legale speciale care reglementează respectivele activități, dacă este cazul.

Art. 20

(1) Instituțiile de credit pot desfășura și alte activități, permise potrivit autorizației acordate de Banca Națională a României, după cum urmează:

[...]

Art. 32

(1) Instituțiile de credit, persoane juridice române, se pot constitui și pot funcționa numai pe baza autorizației emise de Banca Națională a României.

[...]

(3) Banca Națională a României acordă autorizație unei instituții de credit, persoane juridice române, numai dacă este încredințată că instituția de credit poate asigura desfășurarea unei activități în condiții de siguranță și de respectare a cerințelor unei administrări prudente și sănatoase, care să asigure protejarea intereselor deponenților și ale altor creditori și buna funcționare a sistemului bancar, sens în care trebuie să fie respectate dispozițiile prezentei ordonanțe de urgență și ale reglementărilor emise în aplicarea acesteia.

Art. 39

Banca Națională a României poate retrage autorizația acordată unei instituții de credit în următoarele situații:

a) instituția de credit nu și-a început activitatea pentru care a fost autorizată în termen de 1 an de la data acordării autorizației sau a încetat să mai desfășoare activitate de mai mult de 6 luni;

b) autorizația a fost obținută pe baza unor informații false sau prin orice alt mijloc ilegal;

c) instituția de credit nu mai îndeplinește condițiile care au stat la baza acordării autorizației;

d) instituția de credit nu mai posedă suficiente fonduri proprii sau există elemente care conduc la concluzia că într-un termen scurt instituția de credit nu își va mai putea îndeplini obligațiile față de deponenți sau alți creditori și, în special, nu mai poate garanta siguranța fondurilor/instrumentelor financiare care i-au fost încredințate;

e) ca sancțiune potrivit prevederilor art. 229 alin. (1) lit. e).

Art. 101

(1) În activitatea lor, instituțiile de credit se supun reglementărilor și măsurilor adoptate de Banca Națională a României în exercitarea atribuțiilor sale prevăzute de Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României.

(2) Instituțiile de credit trebuie să își organizeze întreaga activitate în conformitate cu regulile unei practici bancare prudente și sănatoase, cu cerințele legii și ale reglementărilor emise în aplicarea acesteia.

Art. 102

[...]

(2) Fiecare instituție de credit are obligația de a deschide cont curent la Banca Națională a României, înainte de începerea activității, conform reglementărilor emise de aceasta.

Art. 105

Actul constitutiv și reglementările interne ale instituției de credit se transmit Băncii Naționale a României, în condițiile prevăzute prin reglementări.

Art. 150

(1) Banca Națională a României poate stabili prin reglementări și alte cerințe de natură prudentială, precum și nivelul de aplicare al acestora la instituțiile de credit. Aceste cerințe pot viza, fără a fi limitative, următoarele:

a) riscul de lichiditate;

b) operațiunile instituției de credit cu persoanele aflate în relații speciale cu aceasta;

c) externalizarea activităților instituției de credit;

d) calitatea activelor și provizioane;

e) modificările operate la nivelul instituției de credit față de condițiile care au stat la baza autorizării acesteia.

[...]

Art. 153

Instituțiile de credit sunt obligate să prezinte Băncii Naționale a României situațiile lor financiare, precum și alte date și informații cerute la termenele și în forma stabilite prin reglementări și instrucțiuni de către Banca Națională a României, în calitate de autoritate de supraveghere.

Art. 154

Banca Națională a României poate stabili prin reglementări efectuarea de activități de audit la instituțiile de credit în alte scopuri decât cel prevăzut la art. 152 alin. (2) și standardele aplicabile în aceste cazuri.

Art. 155

(1) Auditorii financiari ai instituțiilor de credit trebuie să fie aprobați de Banca Națională a României.

[...]

Art. 156

[...]

(5) Banca Națională a României are acces la orice documente întocmite de auditorii financiari pe parcursul acțiunii de audit.

Art. 157

Banca Națională a României poate retrage aprobarea acordată unui auditor financiar, în situația în care acesta nu își îndeplinește în mod corespunzător atribuțiile prevăzute de lege sau nu respectă cerințele de conduită etică și profesională specifice.

Art. 164

În scopul protejării intereselor deponenților și al asigurării stabilității și viabilității întregului sistem bancar, Banca Națională a României asigură supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, persoane juridice române, inclusiv a sucursalelor acestora înființate în alte state membre ori în state terțe, prin stabilirea unor norme și indicatori de prudență bancară și urmărirea respectării acestora și a altor cerințe prevăzute de lege și de reglementările aplicabile, atât la nivel individual, cât și la nivel consolidat sau subconsolidat, după caz, în vederea prevenirii și limitării riscurilor specifice activității bancare.

Art. 165

Instituțiile de credit, persoane juridice române, sunt obligate să raporteze Băncii Naționale a României datele și informațiile necesare pentru evaluarea respectării dispozițiilor cuprinse în prezenta ordonanță de urgență și în reglementările emise în aplicarea acesteia, la termenele și în forma stabilite de aceasta.

Art. 167

Banca Națională a României urmărește realizarea unei comunicări eficiente cu fiecare instituție de credit, persoană juridică română, care să asigure o cunoaștere aprofundată a activității, organizării și procesului intern al instituției de credit de evaluare a adecvării capitalului la profilul său de risc.

Art. 170

(1) Verificările la fața locului se efectuează de către personalul Băncii Naționale a României, împuternicit în acest sens, sau de către auditori financiari sau experți numiți de Banca Națională a României.

(2) Banca Națională a României poate stabili, în anumite situații, scopul auditului financiar și standardele ce trebuie luate în considerare, în condițiile menținerii acestuia în aria de competență a auditorului financiar.

Art. 225

Banca Națională a României este competentă să dispună, față de o instituție de credit, persoană juridică română, sau față de persoanele responsabile, care încalcă dispozițiile legii, ale reglementărilor sau ale altor acte emise în aplicarea legii, referitoare la supraveghere sau la condițiile de desfășurare a activității, măsurile necesare și/sau să aplice sancțiuni, în scopul înlăturării deficiențelor și a cauzelor acestora.

Art. 226

(1) Banca Națională a României dispune ca orice instituție de credit, persoană juridică română, care nu respectă cerințele prevăzute în prezenta ordonanță de urgență, în reglementările ori în alte acte emise în aplicarea acesteia sau nu dă curs unei recomandări a Băncii Naționale a României, să întreprindă măsurile necesare pentru a asigura redresarea situației în cel mai scurt timp.

[...]

Art. 228

Banca Națională a României poate aplica sancțiuni, potrivit prezentei ordonanțe de urgență, în cazurile prevăzute la art. 226 alin. (1) ori în cazurile în care constată că o instituție de credit, persoană juridică română, și/sau oricare dintre persoanele care

exercită responsabilități de administrare și/sau conducere a instituției de credit sau persoanele desemnate să asigure conducerea compartimentelor sau a sucursalelor instituției de credit se fac vinovate de următoarele fapte:

a) încălcarea unei prevederi a prezentei ordonanțe de urgență, a reglementărilor emise în aplicarea acesteia ori a reglementărilor proprii ale instituțiilor de credit, respectiv a regulamentelor de directă aplicare adoptate la nivelul Uniunii Europene în domeniile reglementate de prezenta ordonanță de urgență;

b) nerespectarea măsurilor dispuse de Banca Națională a României;

c) încălcarea oricărei condiții sau restricții prevăzute în autorizația acordată;

d) efectuarea de operațiuni fictive și fără acoperire reală, în scopul prezentării incorecte a poziției financiare sau expunerii instituției de credit;

e) neraportarea, raportarea cu întârziere sau raportarea de date și informații eronate către Banca Națională a României.

Art. 229

(1) În cazurile prevăzute la art. 228, Banca Națională a României poate aplica următoarele sancțiuni:

a) avertisment scris;

b) amendă aplicabilă instituției de credit, între 0,05% și 1% din capitalul social al acesteia;

c) amendă aplicabilă persoanelor care exercită responsabilități de administrare și/sau conducere a instituției de credit și persoanelor desemnate să asigure conducerea compartimentelor și a sucursalelor acesteia, între 1—6 salarii medii nete pe instituție de credit, conform situației salariale existente în luna precedentă datei la care s-a constatat fapta;

d) retragerea aprobării acordate persoanelor care exercită responsabilități de administrare și/sau conducere a instituției de credit;

e) retragerea autorizației acordate instituției de credit.

[...]

Art. 237

(1) Banca Națională a României poate dispune instituirea măsurii de supraveghere specială asupra unei instituții de credit, persoană juridică română, pentru încălcarea legii sau a reglementărilor emise în aplicarea acesteia, constatată în urma verificărilor efectuate la fața locului și/sau a analizării raportărilor transmise de instituția de credit, precum și în cazul constatării unei situații financiare precare a acesteia.

(2) Supravegherea specială se asigură printr-o comisie instituită în acest scop, formată din maximum 7 specialiști din cadrul Băncii Naționale a României, dintre care unul asigură îndeplinirea funcției de președinte al comisiei și unul, pe cea de vicepreședinte al acesteia.

Art. 240

(1) Banca Națională a României poate dispune instituirea măsurii de administrare specială asupra unei instituții de credit, persoană juridică română, inclusiv cu privire la activitatea sucursalelor sale din România și din străinătate. Măsura administrării speciale se poate dispune în cazurile în care:

a) instituirea măsurii de supraveghere specială nu a dat rezultate într-o perioadă de până la 3 luni;

b) fondurile proprii se situează la un nivel care nu depășește jumătate din nivelul minim al cerințelor de capital calculate potrivit reglementărilor emise în aplicarea art. 126 și 148;

c) instituția de credit a încălcat în mod repetat dispozițiile legii și/sau ale reglementărilor ori altor acte emise în aplicarea acesteia;

d) la nivelul instituției de credit nu mai este asigurată exercitarea responsabilităților de administrare și/sau conducere.

[...]

Art. 252

(1) În termen de 15 zile de la primirea raportului administratorului special, Banca Națională a României hotărăște cu privire la oportunitatea menținerii măsurii de administrare specială și se pronunță asupra recomandărilor făcute de administratorul special.

(2) Dacă pe baza raportului administratorului special se constată că nu sunt condiții pentru îmbunătățirea situației financiare a instituției de credit, astfel încât aceasta să respecte cerințele prudențiale prevăzute de lege și de reglementările emise în aplicarea acesteia sau, după caz, nu au fost numite și aprobate noile persoane care să exercite responsabilități de administrare și/sau conducere a instituției de credit, Banca Națională a României poate, în funcție de situația concretă, să decidă următoarele:

a) stabilirea unui termen în care administratorul special să întreprindă demersuri pentru identificarea eventualelor instituții de credit interesate în preluarea, prin fuziune/divizare, a instituției de credit aflate în administrare specială;

b) retragerea autorizației instituției de credit și sesizarea instanței competente pentru declanșarea procedurii falimentului sau, după caz, retragerea autorizației urmată de dizolvarea și lichidarea instituției de credit, potrivit dispozițiilor cuprinse în secțiunea a 3-a din prezentul capitol.

(3) În cazul continuării administrării speciale, administratorul special trebuie să prezinte Băncii Naționale a României, la termenele stabilite de aceasta, rapoarte privind situația financiară a instituției de credit.

(4) Pe baza rapoartelor administratorului special, Banca Națională a României poate hotărî în orice moment încetarea administrării speciale, cu reluarea activității instituției de credit sub controlul organelor sale statutare, sau poate retrage autorizația instituției de credit, cu aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor alin. (2) lit. b).

Art. 253

(1) Dacă Banca Națională a României constată, pe baza rapoartelor administratorului special, că instituția de credit față de care s-a instituit administrarea specială s-a redresat din punct de vedere financiar și se încadrează în cerințele prudențiale stabilite de prezenta ordonanță de urgență și de reglementările aplicabile sau, după caz, au fost numite și aprobate noile persoane care să exercite responsabilitățile de administrare și/sau conducere a instituției de credit, Banca Națională a României poate hotărî încetarea administrării speciale și reluarea activității instituției de credit, sub controlul organelor sale statutare.

[...]

Art. 254

În cazul în care Banca Națională a României hotărăște retragerea autorizației instituției de credit și sesizarea instanței competente în vederea declanșării procedurii falimentului potrivit Ordonanței Guvernului nr. 10/2004, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 278/2004, până la desemnarea de către judecătorul-sindic a lichidatorului, administrarea instituției de credit se asigură în continuare de către administratorul special.

Art. 255

Odată cu retragerea autorizației, Banca Națională a României dispune dizolvarea urmată de lichidare a instituției de credit potrivit prezentei secțiuni sau, dacă instituția de credit se află în vreuna din situațiile de insolvență prevăzute de legislația specială privind falimentul instituțiilor de credit, sesizează instanța competentă în vederea deschiderii procedurii.

X. 6. **Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României** (forma în vigoare la data faptelor)

Art. 1 — Statutul legal

(1) Banca Națională a României este banca centrală a României, având personalitate juridică.

(2) Banca Națională a României este o instituție publică independentă, cu sediul central în municipiul București și poate avea sucursale și agenții atât în municipiul București, cât și în alte localități din țară.

Art. 2 — Obiectivul fundamental și principalele atribuții

(1) Obiectivul fundamental al Băncii Naționale a României este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor.

(2) Principalele atribuții ale Băncii Naționale a României sunt:

a) elaborarea și aplicarea politicii monetare și a politicii de curs de schimb;

b) autorizarea, reglementarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, promovarea și monitorizarea bunei funcționări a sistemelor de plăți pentru asigurarea stabilității financiare;

c) emiterea bancnotelor și a monedelor ca mijloace legale de plată pe teritoriul României;

d) stabilirea regimului valutar și supravegherea respectării acestuia;

e) administrarea rezervelor internaționale ale României.

(3) Banca Națională a României sprijină politica economică generală a statului, fără prejudicierea îndeplinirii obiectivului său fundamental privind asigurarea și menținerea stabilității prețurilor.

Art. 25. — Reglementarea, autorizarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit

(1) Banca Națională a României are competența exclusivă de autorizare a instituțiilor de credit și răspunde de supravegherea prudențială a instituțiilor de credit pe care le-a autorizat să opereze în România, în conformitate cu prevederile Legii nr. 58/1998 privind activitatea bancară, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pentru asigurarea funcționării și viabilității sistemului bancar, Banca Națională a României este împuternicită:

a) să emită reglementări, să ia măsuri pentru impunerea respectării acestora și să aplice sancțiunile legale în cazurile de nerespectare;

b) să controleze și să verifice, pe baza raportărilor primite și prin inspecții la fața locului, registrele, conturile și orice alte documente ale instituțiilor de credit autorizate, pe care le consideră necesare.

(...)

X. 7. **Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare**

Art. 2. — Semnificația unor termeni

În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

(...)

b) *autoritate publică* — orice organ de stat sau al unităților administrativ-teritoriale care acționează, în regim de putere publică, pentru satisfacerea unui interes legitim public; sunt asimilate autorităților publice, în sensul prezentei legi, persoanele juridice de drept privat care, potrivit legii, au obținut statut de utilitate publică sau sunt autorizate să presteze un serviciu public, în regim de putere publică;

(...)

m) *serviciu public* — activitatea organizată sau, după caz, autorizată de o autoritate publică, în scopul satisfacerii unui interes legitim public;

(...)

p) *interes legitim privat* — posibilitatea de a pretinde o anumită conduită, în considerarea realizării unui drept subiectiv viitor și previzibil, prefigurat;

r) *interes legitim public* — interesul care vizează ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor comunitare, realizarea competenței autorităților publice;

(...)

X. 8. **Legea contabilității nr. 82/1991, republicată** (forma în vigoare la data faptelor)

Art. 34

(...)

(2) În înțelesul prezentei legi, prin *persoane juridice de interes public* se înțelege: instituțiile de credit; instituțiile financiare nebankare, definite potrivit reglementărilor legale, înscrise în Registrul general; societățile de asigurare, asigurare-reasigurare și de reasigurare; entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private; societățile de servicii de investiții financiare, societățile de administrare a investițiilor și organismelor de plasament colectiv, autorizate/avizate de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare; societățile comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată; companiile și societățile naționale; persoanele juridice care

aparțin unui grup de societăți și intră în perimetrul de consolidare de către o societate-mamă care aplică Standardele internaționale de raportare financiară.

(...)

X. 9. Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, ratificată de România prin Legea nr. 365/2004

Art. 2. — Terminologie

În sensul prezentei convenții:

a) prin *agent public* se înțelege: (i) orice persoană care deține un mandat legislativ, executiv, administrativ sau judiciar al unui stat parte, care a fost numită ori aleasă, cu titlu permanent sau temporar, care este remunerată ori neremunerată, și oricare ar fi nivelul său ierarhic; (ii) *orice persoană care exercită o funcție publică, inclusiv pentru un organism public sau o întreprindere publică, ori care prestează un serviciu public, așa cum acești termeni sunt definiți în dreptul intern al statului parte și aplicați în domeniul pertinent al dreptului acestui stat*; (iii) orice persoană definită ca „agent public” în dreptul intern al unui stat parte. Totuși, în scopurile anumitor măsuri specifice prevăzute în cap. II al prezentei convenții, prin *agent public* se poate înțelege orice persoană care exercită o funcție publică sau care prestează un serviciu public, așa cum acești termeni sunt definiți în dreptul intern al statului parte și aplicați în domeniul pertinent al dreptului acestui stat; (...)

XI. Raportul asupra chestiunii de drept supuse dezlegării

XI.1. Cu privire la admisibilitatea sesizării

Opinia judecătorului-raportor este în sensul că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală pentru admisibilitatea sesizării formulate de Curtea de Apel Brașov — Secția penală, având în vedere că, deși nu există o decizie pronunțată într-un recurs în interesul legii sau o hotărâre prealabilă prin care să se fi statuat explicit asupra chestiunilor de drept ridicate de instanța de trimitere, dezlegarea acestora rezultă în mod implicit din cuprinsul unei astfel de hotărâri, pronunțată anterior de Înalta Curte de Casație și Justiție, ce are caracter obligatoriu, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală, atât sub aspectul dispozitivului, cât și al considerentelor. Astfel, s-a arătat că problema de drept referitoare la încadrarea în categoria funcționarilor publici, reglementată de art. 175 alin. (2) din Codul penal, a funcționarului bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, a format obiectul examinării Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al instanței supreme, acesta statuând, prin Decizia nr. 18 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 11 iulie 2017, că, în sensul legii penale, persoana menționată este funcționar public în accepțiunea dispozițiilor legale invocate, în considerentele deciziei fiind analizată și îndeplinirea unor cerințe prevăzute de vechea reglementare pentru includerea unei asemenea persoane în sfera funcționarului public, astfel cum era definită și delimitată de dispozițiile art. 147 din Codul penal de la 1969.

XI. 2. Cu privire la chestiunile de drept ce formează obiectul sesizării

Judecătorul-raportor a apreciat că persoana juridică de drept privat — societate cu activitate financiar-bancară cu capital de stat este o unitate din cele la care se referă art. 145 din Codul penal de la 1969, iar funcționarul bancar, angajat al unei asemenea societăți, are calitatea de funcționar public, potrivit art. 147 alin. 1 din Codul penal de la 1969.

XII. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, reține următoarele:

Reglementând condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, legiuitorul a stabilit în art. 475 din Codul de procedură penală posibilitatea anumitor instanțe, inclusiv a curții de apel, investită cu

soluționarea cauzei în ultimă instanță, care constată în cursul judecății existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei și asupra căreia instanța supremă nu a statuat încă printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs, să sesizeze Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prin care să se dea rezolvare de principiu respectivei probleme de drept.

Ca atare, pentru a fi admisibilă o asemenea sesizare trebuie îndeplinite cumulativ mai multe cerințe, respectiv existența unei cauze aflate în curs de judecată în ultimul grad de jurisdicție pe rolul uneia dintre instanțele prevăzute expres de articolul anterior menționat, soluționarea pe fond a acelei cauze să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării, iar problema de drept să nu fi fost încă dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin mecanismele legale ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțele judecătorești sau să nu facă în prezent obiectul unui recurs în interesul legii.

În speță, se constată că este îndeplinită condiția privind existența unei cauze pendinte aflate în curs de judecată în ultimă instanță, Curtea de Apel Brașov fiind investită, în Dosarul nr. 7.778/62/2013, cu soluționarea apelurilor declarate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — D.N.A. — Serviciul Teritorial Brașov, partea civilă C.B. — S.A. și de inculpatul T.F. și R.A.N. împotriva Sentinței penale nr. 142/S din 2 iunie 2015 a Tribunalului Brașov — Secția penală, prin care s-a dispus condamnarea acestora pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 248 din Codul penal de la 1969 raportat la art. 248¹ din Codul penal de la 1969, combinat cu art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. 2 din Codul penal de la 1969 și art. 5 din Codul penal (inculpata T.F.), respectiv de art. 297 alin. (1) din Codul penal combinat cu art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal, art. 309 și art. 5 din Codul penal (inculpata R.A.N.), în sarcina primei acuzate reținându-se, în concurs real, și infracțiunea de luare de mită, prevăzută de art. 254 alin. 1 din Codul penal de la 1969 raportat la art. 6 și art. 8 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

Este realizată și cerința referitoare la legătura dintre chestiunile de drept sesizate și soluționarea pe fond a apelurilor inculpatelor, acestea având o influență directă asupra deciziei ce urmează fi dată de curtea de apel cu privire la modul de dezlegare a raportului juridic de drept penal dedus judecății, sub aspectul stabilirii răspunderii penale și a încadrării juridice a faptelor imputate, în condițiile în care se apreciază ca fiind mai favorabil Codul penal anterior. Sub acest aspect este de remarcat că, deși în privința inculpatei R.A.N. prima instanță a considerat, prin raportare la prevederile art. 5 din Codul penal, că sunt incidente dispozițiile din noua codificare penală generală ce incriminează infracțiunea de abuz în serviciu, în cuprinsul motivelor de apel, atât aceasta, cât și inculpata T.F. au solicitat calificarea în drept a faptelor reținute în sarcina lor prin actul de sesizare a instanței în infracțiunile prevăzute de art. 246 raportat la art. 248¹ din Codul penal de la 1969, cu aplicarea art. 258 alin. 1 din Codul penal de la 1969, considerat ca fiind legea penală mai favorabilă, invocând ca argument lipsa calității lor de funcționari publici, în sensul art. 147 din Codul penal de la 1969, atât timp cât C.B. — S.A. este o persoană juridică de drept privat care nu aparține vreunei autorități publice dintre cele enumerate limitativ în titlul III din Constituție și căreia nu i-a fost atribuit prin lege atributul de interes public, situație în care nu poate fi inclusă în categoria entităților la care se referă art. 145 din Codul penal de la 1969.

Referitor la cea de-a treia condiție de admisibilitate a sesizării instituită de art. 475 din Codul de procedură penală, se constată că aceasta nu este întrunită, având în vedere că, deși nu există o decizie pronunțată într-un recurs în interesul legii sau o hotărâre prealabilă prin care să se fi statuat explicit asupra chestiunilor de drept ridicate de instanța de trimitere, dezlegarea acestora rezultă în mod implicit din cuprinsul unei astfel de hotărâri, pronunțată anterior de Înalta Curte de Casație și

Justiție, ce are caracter obligatoriu, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală, atât sub aspectul dispozitivului, cât și al considerentelor.

În concret, problema de drept referitoare la încadrarea în categoria funcționarilor publici, reglementată de art. 175 alin. (2) din Codul penal, a funcționarului bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, a format obiectul examinării Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al instanței supreme, acesta statuând, prin Decizia nr. 18 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 11 iulie 2017, că, în sensul legii penale, persoana menționată este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor legale invocate.

Chiar dacă limitele investiției Înaltei Curți de Casație și Justiție au vizat exclusiv situația juridică a funcționarului angajat în cadrul unei societăți bancare cu capital integral privat din perspectiva noii codificări penale generale, în considerentele deciziei a fost analizată îndeplinirea unor cerințe prevăzute și de vechea reglementare pentru includerea unei asemenea persoane în sfera funcționarului public, astfel cum era definită și delimitată de dispozițiile art. 147 din Codul penal de la 1969.

În acest sens, este de menționat că, din coroborarea acestor din urmă prevederi legale cu cele ale art. 145 din Codul penal de la 1969, rezultă că funcționarul public este acea persoană care exercită permanent sau temporar, cu orice titlu și indiferent cum a fost investită, o însărcinare de orice natură, retribuită sau nu, în serviciul unei autorități publice, instituții publice *ori a unei instituții sau a altei persoane juridice de interes public* sau care privește administrarea, folosirea ori exploatarea bunurilor proprietate publică, *serviciile de interes public*, precum și bunurile de orice fel care, potrivit legii, sunt de interes public.

Deși, în Codul penal în vigoare, conceptul de funcționar public a fost reconfigurat, prin indicarea mai circumstanțiată, în art. 175 alin. (1), a trei categorii de domenii în care, fiind încadrate, anumite persoane dobândesc calitatea de funcționari publici, legiuitorul a reglementat, în alin. (2) al aceluiași text de lege, și categoria asimilată acestora, în care sunt incluse *acele persoane care exercită un serviciu de interes public* pentru care au fost investite de autoritățile publice sau care sunt supuse controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.

Așadar, cerința prestării unui serviciu de interes public este comună ambelor reglementări penale succesive pentru încadrarea unei persoane într-o anumită categorie a funcționarilor publici, și, ca atare, cele statuate sub acest aspect prin Decizia nr. 18 din 30 mai 2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală sunt pe deplin aplicabile și cu privire la problemele de drept ce formează obiectul prezentei sesizări, cu atât mai mult cu cât, spre deosebire de hotărârea prealabilă anterioară, care a analizat situația funcționarului bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, în dosarul de față, instanța de trimitere a ridicat chestiunea incidenței prevederilor art. 145 și art. 147 alin. 1 din Codul penal de la 1969 cu referire la persoana juridică de drept privat — societate bancară cu capital de stat și, respectiv, la angajații acesteia. Or, potrivit art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2005 privind instituirea unor măsuri de reorganizare a Casei de Economii și Consemnațiuni C.E.C. — S.A. în vederea privatizării, aprobată prin Legea nr. 285/2005, S.B. — S.A., ca persoană juridică de drept privat, ale cărei acțiuni sunt deținute în totalitate de statul român până la data transferării dreptului de proprietate asupra acestora, este organizată și funcționează ca bancă, fiindu-i aplicabilă legislația în domeniul bancar, astfel încât toate argumentele invocate în decizia menționată cu privire la calificarea, pe baza reglementărilor legale în materie, a instituțiilor de credit ca persoane juridice de interes public, care exercită un serviciu de interes public, își păstrează valabilitatea și sub aspectul problemelor de drept cu a căror rezolvare instanța supremă a fost investită de Curtea de Apel Brașov.

Astfel, cu privire la îndeplinirea de către funcționarul bancar a condiției exercitării *unui serviciu de interes public*, au fost preluate, în Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 18 din 30 mai 2017, considerente din cuprinsul Deciziei nr. 26 din 3 decembrie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, potrivit cărora „noțiunea de «funcție publică» se află în corelație cu noțiunea de «interes public», ambele urmărind satisfacerea trebuințelor de interes general, în baza prerogativelor constituționale, care fac să prevaleze interesul public față de cel privat, astfel că funcționarul public își desfășoară activitatea în scopul realizării interesului public și, ca atare, în exercitarea funcției, acesta are îndatorirea de a considera interesul public mai presus de interesul personal”, precum și pasaje din Decizia nr. 20 din 29 septembrie 2014 a aceluiași complet al instanței supreme, prin care s-a stabilit că „sunt incluși (în categoria funcționarilor publici asimilați, potrivit art. 175 alin. (2) din Codul penal) particularii care primesc gestiunea unui serviciu public național sau local, economic sau sociocultural, devenind astfel de utilitate publică. Este vorba despre subiecți care își desfășoară activitatea în cadrul persoanelor juridice de drept privat cu scop lucrativ: societăți comerciale care, prin intermediul contractelor administrative, valorifică, în interesul colectivității, naționale sau locale, după caz, bunurile și serviciile publice”.

Deopotrivă, în considerentele aceleiași decizii, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat, în termeni expliți, că băncile (instituțiile de credit) cu capital integral privat desfășoară o *activitate de interes public*, și anume activitatea bancară, ce constă, potrivit art. 7 alin. (1) pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, în atragerea de depozite sau alte fonduri rambursabile de la public și acordarea de credite în cont propriu, natura activității desfășurate depășind sfera interesului particular și situându-se în sfera interesului public, motiv pentru care acestea sunt „incluse în cadrul persoanelor juridice care exercită un serviciu de interes public”. Sub același aspect, s-a făcut trimitere și la cele stabilite prin Decizia nr. XII/2006 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secțiile Unite, pronunțată într-un recurs în interesul legii, în sensul că „activitatea bancară, deși se realizează de persoane juridice de drept privat, prezintă un incontestabil interes public”, precum și la dispozițiile art. 34 alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991, care consacră legislativ recunoașterea băncilor ca fiind entități de interes public, prevăzând că prin *persoane juridice de interes public se înțeleg inclusiv instituțiile de credit*.

De asemenea, în cuprinsul Deciziei nr. 18 din 30 mai 2017, fără a distinge în funcție de natura capitalului băncilor, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al instanței supreme, făcând referire la dispozițiile legale incidente în materie (ce își găsesc corespondent și în actele normative relevante în domeniu, în vigoare la data faptelor reținute în sarcina celor două inculpate trimise în judecată în cauza în care au fost ridicate problemele de drept ce formează obiectul sesizării de față), a subliniat rolul Băncii Naționale a României, *ca autoritate publică competentă*, de a asigura controlul ori supravegherea instituțiilor de credit, persoane juridice române, sens în care s-a arătat, în esență, că cele din urmă pot funcționa numai pe baza autorizației date de aceasta și se supun regulamentelor și ordinelor emise de Banca Națională a României, având obligația să permită personalului Băncii și auditorilor independenți care efectuează inspecția să le examineze evidențele, conturile și operațiunile și să furnizeze toate documentele și informațiile legate de administrarea, controlul intern și operațiunile efectuate, iar, în cazul în care constată nereguli, în funcție de gravitatea acestora, poate aplica sancțiuni, inclusiv retragerea autorizației băncii.

Sub același aspect, s-a menționat expres că „același control/supraveghere a activității instituțiilor de credit, *indiferent de structura și proveniența publică ori privată a capitalului social*, realizat de către Banca Națională a României, rezultă și din dispozițiile art. 26 alin. (2) lit. a) și b) din Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României (în vigoare la data

faptelor, în prezent abrogată), care au corespondent în art. 25 alin. (1) și (2) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, conform căreia Banca Națională a României este împuternicită să emită reglementări, să ia măsuri pentru impunerea respectării acestora și să aplice sancțiunile legale în cazurile de nerespectare, precum să controleze și să verifice pe baza raportărilor primite și prin inspecții la fața locului, registrele, conturile și orice alte documente pe care le consideră necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor de supraveghere cu privire la băncile autorizate”.

Așadar, prin considerentele Deciziei nr. 18 din 30 mai 2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, au fost stabilite criteriile necesare pentru a se aprecia cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 145 și art. 147 alin. 1 din Codul penal de la 1969 cu referire la persoanele juridice de drept privat — societăți bancare cu capital de stat și, respectiv, la funcționarii bancari, angajați ai unor asemenea entități, repere care vizează, în principal, specificul serviciului de interes public efectuat de acestea și natura lor de persoane juridice de interes public.

Ca atare, decizia menționată nu conturează doar criteriile pe baza cărora instanța de trimitere poate stabili dacă persoana juridică de drept privat — societate cu activitate financiar bancară cu capital de stat este o unitate la care se referă art. 145 din Codul penal de la 1969, iar angajații acesteia au calitatea de funcționari publici, potrivit art. 147 alin. 1 din Codul penal anterior, ci oferă însăși soluția acestor probleme de drept ce formează obiectul sesizării în prezenta cauză. Or, a statua printr-o nouă hotărâre prealabilă asupra chestiunilor ridicate de

instanța de trimitere echivalează cu reanalizarea și expunerea, în termeni substanțial similari, a argumentelor ce au condus la dezlegarea dată deja problemei de drept printr-o decizie anterioară a instanței supreme, ceea ce contravine unei cerințe de admisibilitate expres prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală.

Așa cum s-a stabilit de către Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al Înaltei Curți de Casație și Justiție în jurisprudența sa (Decizia nr. 12 din 25 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 412 din 31 mai 2017), asigurarea caracterului obligatoriu al dezlegării date chestiunilor de drept asupra cărora instanța supremă a statuat în cadrul mecanismului hotărârii prealabile, expres consacrat de art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală, presupune nu doar conformarea, pe viitor, la exigențele dispozitivului deciziei, ci și aplicarea corespunzătoare a întregului raționament juridic ce a precedat, în mod necesar, pronunțarea acesteia. Hotărârile prealabile rezultate din mecanismul de unificare a practicii prevăzut de art. 475 din Codul de procedură penală cuprind rezolvări de principiu ale unor chestiuni de drept, clarificând modul de interpretare *in abstracto*, pe viitor, a dispozițiilor legale care au generat acea problemă. Soluția de principiu a instanței supreme își găsește aplicabilitatea, așadar, nu doar în cauza în care a intervenit mecanismul de unificare a practicii analizat, ci în toate cauzele în care se ridică o problemă de drept esențialmente similară și în care particularitățile procedurii derulate nu influențează semnificativ coordonatele acelei probleme de drept.

Pentru motivele arătate, având în vedere că asupra chestiunilor de drept cu care a fost sesizată instanța supremă a statuat deja printr-o hotărâre prealabilă, în temeiul art. 475 și art. 477 din Codul de procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov în Dosarul nr. 7.778/62/2013, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunilor de drept:

„a) Dacă angajații unei persoane juridice de drept privat — societate cu activitate financiar bancară cu capital de stat au calitatea de funcționari publici potrivit art. 147 alin. 1 din Codul penal de la 1969.

b) Dacă persoana juridică de drept privat — societate cu activitate financiar bancară cu capital de stat este o unitate la care se referă art. 145 din Codul penal de la 1969.”

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 14 septembrie 2017.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE A ÎNALTEI CURȚI
DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător **MIRELA SORINA POPESCU**

Magistrat-asistent,
Ioana Niculae

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

